

Elämänmuutoksella uusille urille – URAJUTTUJA osa 5

Mihin ammatillinen koulutus voi viedä ja millaisiin töihin sen kautta voi päästä? Jokaisessa jaksossa juontaja Maija Peltomäen vieraaksi saapuu yksi ammattikoulun käynyt tai sitä käyvä henkilö kertomaan oman uratarinansa. Miten haaveista tuli totta vai tuliko sittenkään? Sarja on tuotettu osana Keski-Suomen Ely-keskuksen rahoittamaa (ESR) Satauraa ammatillisesta! -hanketta. Vieraaksi saapuu Saana Kojo, joka opiskelee WinNovassa turvallisuusosalalla. Hän on tehnyt ison elämäntapamuutoksen, joka on alkanut muutama vuosi sitten ja jatkuu yhä. Elämäntapamuutos vei hänet ravintola- ja catering-alan kokkiopinnoista piirivartijaksi. Podcast-jaksossa Saana kertoo, miten kaikki alkoi siitä, kun ”en saanut enää sukkaa jalkaan itse”. Millaisia ominaisuuksia ja taitoja turvallisuusosalalla tarvitaan? Millaisilla keinoilla elämäntapamuutos onnistuu? Ja mikä sai Saanan opiskelemaan WinNovan turvallisuusosalalla?

Äänitteen kesto: 13 min

MP: Maija Peltomäki

SK: Saana Kojo

[tunnusmusiikki alkaa soida]

MP: Hei, tervetuloa kuuntelemaan URAJUTTUJA podcastia. Minä olen Maija Peltomäki ja toimin tämän podcast-sarjan juontajana. Tämän podcastin tarkoituksena on tuoda esille monipuolisesti erilaisia uratarinoita: minne ihmiset ovat löytäneet tiensä ammatillisen koulutuksen jälkeen. Hyppää mukaan!

[tunnusmusiikki alkaa soida]

MP: Tällä kertaa meillä, on vieraana Saana Kojo, tervetuloa.

SK: Kiitoksia.

MP: Ihan ensiksi haluaisin kysyä sinulta, vähän sinun opiskelu-urastasi. Mitä olet opiskellut?

SK: Mää aloitin aikanaan sillo, ku mä amikselle ekaa kertaa menin, ni elintarvikealalla Seinäjoella. Siellä mä olin semmose vuode aja, mut ei oikee innostanu itteeni. Ja mä kokeili siitä sit viel Vaasassaki asuessa kokkialaa. Ja siitä jatkoin viel sitte, kun mä takasi tänne Poriin muutin, ni kokkialalla. Mut se ei sitte enää siinä kohtaa kauheemmi innostanu, ni mä näin sitte tuol netissä ilmoituksen, tommosen seittemän viikon koulutuksen, mis tulee

noi vartijakorttikoulutukset ja sun muut. Niin mä kävin sit sen ja siitä lähti sit into lähtee ammattitutkintoon.

MP: No kerro vähän nykyisestä työurastasi. Missä olet ollut töissä?

SK: Toi toi, kokki-alalla mä olin muutamissa ravintoloissa. Mut sitte nykyisellä alalla, ni mä oon oikeestaan ollu pelkästään samassa firmalla, eli Avarnilla. Et eipä oo sit muuta tullu tehty.

MP: Eli teet vartiointitehtäviä?

SK: Juu.

MP: No mitä jos sitten, mietittäs tämmönen vähän syvällisempi kysymys, eli miten sinusta tuli sinä? Eli kerroitkin tossa vähän näistä opiskelu-urastasi, eli mitä oot opiskellut ja mitä oot koittanut ja vähän työurastasi, niin mitä sanoisit miten sä ohjauit tälle polulle?

SK: No se on oikeestaan aika pitkälti lähipiirin kautta, että mullakin löytyy noita ystäviä, ketkä on ollut turvallisuusalalla, ni pitkälti heidän kautta, mä oon sit tullu myöskin tänne.

MP: Eli siinä oli joku semmonen asia, mikä sua kiehto.

SK: Juu, ja sitte ku kaveri kovasti sano, et must vois tuolla vartija, ni siit sit lähti.

MP: Joo, eli ystävän suosituksesta. Joo. No tässä oikeestaan seuraavaksi aattelinkin kysyä, miten päädyit nykyiseen työhösi, ehkä vähän kerroitkin. Mutta onko jotain muuta, mitä haluaisit lisätä tuohon, mitä äsken kerroit, eli miten päädyit tähän työhön?

SK: Kavereitten kautta niinku tälle alalle, ja sit toki kävi sitte haastattelussa koulun takii, et meni sit niinku työharjotteluun, ni sitten tulikin kutsu töihin.

MP: Eli, koettiin siel työmaallaki sut hyvin sopivaksi sinne.

SK: Ilmeisesti, ku en mä ehtiny harjotteluunkaan mennä, ennen kuin työsoppari oli kirjoitettu.

MP: Joo, loistavaa. Monta kertaahan noi harjottelut onki semmosii hyvii väylii työllistymiseen.

SK: On juu, ja seki et toki siin oli tarvetta, ku oliko Jazzit tulossa, ni oli sit tarvetta työvoimallekin.

MP: No mitä sanoisit, kun oot opiskellut turvallisuusalaa ja näitä muitakin aloja käynyt vähän katsomassa, et mitä eväitä ammatillinen koulutus on antanut sun työelämään?

SK: Kyl se on antanut siis paljo tämmöstä varmuutta. Ja siihen, että ylipäättäs, kun mä teen toimenpiteitä, eri asioita niin mihin mä sitte perustan ne. Mut se on oikeestaan, et se o se varmuus ja tämmöne, mikä siitä on tullu vahvasti. Ja kuitekin tietää erilaisista asioista, eikä välttämät vaan pelkästää vartioinnista, vaan esimerkiksi täs oli paloturvallisuudesta ja sun muusta, ni ne on ollu tosi tärkeitä. Huomannut, et tulee huomattuu paljon erilaisii asioita, iha siin kierroksen ohes siitäki aiheesta.

MP: Eli teoria ja käytäntö niin sanotusti kohtaa?

SK: Juu kyl ne sillai käsi kädessä, vaik enemmän käytännössä. Se ei oo ihan sama asia, mut siin on kuitenkin semmosii, jotka auttaa huomattavasti sitte.

MP: Mennään vähän tähän sun nykyiseen työpaikkaasi. Kerro vähän nykyisestä työstäsi, jos haluaisit vähän kuvata kuulijoille, eli mitä sun työhösi kuuluu?

SK: No mähän toimin pääasiallisesti piirivartijana. Eli mä ajan kierroksia, käyn sulkemassa, avaamassa paikkoja ja sit toki suoritan hälytyksiä. Siel o sit vähän kaikenmoista mielenkiinnost juttuu.

MP: Onko sulla iso alue, missä liikut?

SK: Kyl se tässä, mm. Pori ja lähialueet, Meri-Pori. Se vähän riippuu, et mikä piirivuoro mulla on, niin mää saatan tuolla Meri-Porissa päin paljonki käydä. Ja sit voi iha toisee suuntaa olla, et se on aika laaja.

MP: No mitä sanoisit, mikä on parasta nykyisessä työssäsi?

SK: Työkaverit ehdottomasti. Ne on siis aivan paras asia ikinä.

MP: Mitä ajattelisit, minkälaista osaamista työsi vaatii?

SK: Ainaki semmosta oma-aloitteisuutta, päättelykykyä, stressisietoo. Niillä pärjää aika pitkälle. Kovaa päätä saa olla.

MP: Eli paljon joutuu tekemään itsenäisii päätöksiä, nopeastikin reagoimaan.

SK: Juu se vähä riippuu tilanteesta. Välillä ei oo melkee yhtään aikaa miettii, et mitä pitäis tehdä, ni se tilanne menee suht useesti, tosi nopeesti.

MP: Mm m.

SK: Et siin on joutunu vähän koetukselle.

MP: Sitte mennään tämmöseen henkilökohtasempaan puoleen. Sinusta oli hiljattain juttu iltapäivälehdessä, liittyen omaan elämäntapamuutokseesi, ja vähän haluaisin kysyä siitä

hurjasta elämäntapamuutoksesta. Mikä sai sinut ryhtymään tähän elämäntapamuutokseen?

SK: Kaikkihan lähti melkeinpä siitä, vähä puolvahingossa myöski, siit oikeestaa idea lähti, ku mä en saanu omii sukkii melkeempä jalkaan itse. Se oli semmonen lähtökohta, milloin alko miettii sitä hommaa, et pitäskö jotain muuttaa.

MP: No, voitko kertoa vähän kuulijoille, et mikä on ollu tavallaan se lähtötilanne, mistä olet niin kuin lähtenyt liikkeelle, tätä elämäntapamuutosta toteuttamaan?

SK: No mullahan oli painoo 150 kiloa. Ja siitä sitte, kun mä oon omilleen muuttanu, ni siitä se on aikalailla lähteny. Toki se, et ei ollu rahaa ostaa nii paljoo ruokaa, ku mitä mä olisin halunnu syödä. Se oli aika hyvä alku.

MP: No kuinka pitkä prosessi tää kaiken kaikkiaan on ollut?

SK: Se alko siin 2017, kun mä täysikäsenä sitte muutin omilleni. Mut kyl se vieläki jatkuu omal tavallaan. Et laihdutuksen osalta ei enää, mut et nyt vaa sitte salitreeniä ja lihasta. Ja et kyl se tosi pitkälle tulee, täs on vielä tosi paljon työtä edessä.

MP: No jos pitäisi mainita jotain keinoja, minkälaisilla keinoilla onnistuit niin mitä sanoisit?

SK: Ei saa pistää liia korkeit tavoitteita. Se on niinku ehdoton, et ei saa vaatii liikaa. Et kyl määki oon, täs on yli kolme vuotta jo menny, eikä mul oo vieläkään kauhee kiirekään tässä. Et ihan rauhassa menee oman kehon mukaa.

MP: Kuulostaa oikein järkeviltä ohjeilta. Varmaan semmonen armollisuus itselleen on tosi tärkeitä.

SK: Juu, kun on välillä tullu itte oltuu ittelle liian ankara. Ja sen huomaa, et se sitte ei mennykään kauheen hyvin. Mut nykyään tietää sit paremmin.

MP: Minkälaisii vinkkejä haluaisit antaa, kun on varmaan paljon ihmisiä, jotka itse miettii omassa elämässään, et täytyy tehdä jonkunnäköinen elämäntapamuutos ja ryhtiliike, ni mitä sä sanoisit?

SK: Ei saa vaatii liikaa, pienii askelii. Nii eipä siin oikeestaan, et hitaasti ku lähtee liikkeelle. Miettii, et mitä ylipäätään, mikä on se tavoite sun muuta. Et ei liian kunnianhimoisesti lähe heti liikkeelle. Sil pärjää pitkälle. Ja suunnittelua.

MP: Oliko sulla jotain tiettyä ruokavaliota, tai muutitko siinä jotain liikkumustottumuksessa tai muussa.

SK: Ruokailus mul ei koskaan mitään ns. suunnitelmii ollu. Mä oon pikkuhiljaa parantanu sitä laatua. Vähensin määrää. Ottanut toki selvää netistä, ja kyselly muiltaki kokemuksia, et mikä on heille ollu hyvä ja soveltanu niitä. Niin löytäny semmosen hyvän, mut ihan peruslautasmalli toimii myös hyvin.

MP: Ja ihan itsenäisesti oot tätä toteuttanut?

SK: Juu. En oo joutunu ottaa ammattiapuu tueks. Et kyl sitäkin varmaan tossa jossain kohtii, jos oikein tätä salipuolta haluaa, ni sitten saatan ottaa. Mut tähä asti pärjätty ilman.

MP: Ja tääki on varmaa monille kuulijalle ihan semmone hyvä uutinen, et itsekseenkin voi pärjätä, kun ottaa selvää ja sopivan kokoset tavoitteet, ja pikku hiljaa ja armollisesti etenee.

SK: Juu ehdottomasti.

MP: Joo. Noh, jos vielä kiteytettäs tähän elämäntapamuutokseen liittyen, et minkälainen niin sanotusti tää sun matkasi on ollut tähän asti, siitä kun aloitit?

SK: Paljon ylämäkiä ja alamäkiä. Se on aika lailla se.

MP: Ja niinku sanoitki tossa, et se jatkuu edelleen. Eli jos puhutaan elämäntapamuutoksesta, ni sillohan ihminen muuttaa pysyvästi jotain tietenkkin.

SK: Juu, ja sen takii hitaasti. Siitä sitten, mitä sä ikinä teetkään, ni pikkuhiljaa siit tulee osa arkee. Ja sit se onki ihan normaali asia.

MP: Oikein hyviä vinkkejä. No sitte viel semmonen kysymys, mitä ollaan kysytty kaikilta, jotka osallistuu tähän podcast-sarjaan. Niin mikä on semmonen taito ja asia, josta olet itsessäsi ylpeä?

SK: Siitä et oon pystyny pitämään pään kasassa kaiken tän keskellä.

MP: Ja mitä sinua kuuntelee, niin minun mielestä kuulostat hyvin sinnikkäältä.

SK: Kyl sitä koittaa kovasti olla.

MP: Joo. No sitte tämmösiä hauskoja sekuntikysymyksiä. Eli kysyn lyhyesti jotain ja voit vastata ihan spontaanisti, mitä tulee ensimmäiseksi mieleen. Mikä oli sinun lapsuuden haaveammattisi?

SK: Eläinlääkäri.

MP: Missä olet erityisen hyvä?

SK: Yrittämisessä.

MP: Missä olisi kehitettävää?

SK: Asenteessa.

MP: Mikä on sun intohimo?

SK: Päästä asioissa eteenpäin.

MP: Mistä turhautut?

SK: Kun asiat ei mee sillee, ku mä haluan.

MP: Mikä saa sut nauramaan?

SK: Ystävät.

MP: Mikä on sun salainen pahe?

SK: Leivokset.

MP: Mikä on sun lempipaikka?

SK: Sali.

MP: No sitte vielä ennen kun lopetellaan, ni mikä olisi neuvosi ammattikoulussa olevalle itsellesi? Sinullahan on nyt edelleen koulua kesken, mut jos sä ajattelet sitä niinku aiempaa aikaa tai ihan nyttenkin tällä hetkellä, onko joku viesti mitä itsellesi antaisit?

SK: Koittaa vaan pitää motivaation yllä.

MP: No, entä sitten miten haluaisit neuvoa muita ammattikoulua käyviä?

SK: No ehkä se et, vaikka ei välttämättä tietäiskään, et onko tää oma ala, ni ainakin siitä saa kuitenkin tutkinnon jatkolle. Ja siitä voi kuitenkin aina jatkaa sitte eteenpäin, kun on myöskin tutkinto pohjalla. Et kyllä se omalla tavalla silti auttaa, vaikka ei ikinä työskenteliskään siinä.

MP: Kiitos haastattelusta Saana.

SK: Kiitoksia.

Tämä podcast-jakso on tuotettu osana Keski-Suomen Ely-keskuksen rahoittamaa ESR-hanketta Satauraa ammatillisesta!. Hanke kehittää koulutuksesta työelämään ja työelämästä koulutukseen siirtymistä tukevia jatkuvan oppimisen menetelmiä ja palveluita. Hanke monipuolistaa koulutuksen ja työelämän vuorovaikutusta sekä yhteistyötä. Hanketta koordinoi Winnova, osatoteuttajia ovat Kankaanpään opisto ja Sataedu.

[tunnusmusiikki alkaa soida]